

Remissvar RISE - Promemoria om förordningen om stöd till regionala elektrifieringspiloter för tunga transporter - I2021/02039

Promemorian från Regeringskansliet omfattar ett förslag på en förordning om statligt stöd till regionala elektrifieringspiloter för tunga transporter. Förslaget omfattar både elektriska laddstationer och tankstationer för vätgas. Ansökningar och utbetalningar av stödet skall enligt förslaget hanteras av Statens Energimyndighet. Syftet är att stötta etableringen av pilotanläggningar som är öppet och transparent tillgängliga under minst fem år. Förslaget innehåller också krav på stödmottagare på spridning av information och data från anläggningarna. Förslaget föreskriver också också möjlighet att i viss utsträckning ge stöd till utveckling, test och demonstration.

RISE är ett statligt ägt forskningsinstitut. Våra 2 800 medarbetare driver och stöder alla typer av innovationsprocesser och erbjuder expertis och ett 120-tal test- och demonstrationsmiljöer för framtidssäkra teknologier, produkter och tjänster. Ett flertal medarbetare inom alla divisioner på RISE arbetar med projekt som relaterar till en grön energiomställning, bland annat inom transportområdet. Vi driver och deltar i ett stort antal projekt inom elektrifiering av transporter och användandet av batterier och väte som energibärare.

RISE tillstyrker promemorians förslag till stora delar. Dock är RISE bedömning att samhällsnyttan av det statliga stödet ökar om promemorian tydliggör och betonar vikten av kunskapsspridning. Det kommer att läggas mycket medel framöver på ladd- och vätgasinfrastruktur och utan kunskapsspridning och utan lärdomar från tidigare satsningar så sker utbyggnationen på spekulering, vilket riskerar att försena och i värsta fall fördröja övergången till hållbara transporter. Det är därför nödvändigt och även rimligt att svenska skattemedel för ladd- och vätgasinfrastruktur satsas med krav på kunskapsspridning, vilket enklast görs genom att säkerställa forskningsaktörens närvaro för att få stöd.

I beredningen av detta ärende har Christer Karlsson, Stefan Pettersson, Joakim Jakobsson, Stefan Ivarsson och Axel Nordin Fördös deltagit.

Kommentarer på enskilda delar i promemorians förslag:

1§:

Lägg till efter sista meningen: ”Stödet förväntas ge en kunskapshöjning som underlättar framtida utbyggnation av ladd- och vätgasinfrastruktur i Sverige.”

3.4§ Tankstation för fossilfri vätgas

RISE Research Institutes of Sweden AB

Förslaget anger att tankstationer för vätgas skall omfattas av stöd. Skrivningen ger en otydlighet kring om även flytande väte omfattas. Då kryogent flytande väte är en potentiellt intressant energibärare med hög energitäthet bör det tydliggöras i förslaget att även ansökningar omfattande tankstationer med flytande väte omfattas. Texten i förslaget, 3.4§ och framåt bör ändras och ”vätgas” ersättas med ”vätgas alternativt flytande väte”. Alternativt lägga in detta förtydligande under §3.4 ”tankstation för fossilfri vätgas eller fossilfritt flytande väte”.

4§:

I punkt 3. står att ”om stödmottagaren delar fordons-, laddnings- och tanknings-relaterade data om elektrifiering och optimerade logistikflöden”. Det är oklart vilken data som skall delas och hur länge denna skall tillhandahållas. Angående vilken data som skall delas så föreslår vi att det görs en hänvisning till det uppdrag som regeringen givit till VTI (se <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2021/08/regeringen-paskyndar-elektrifieringen-av-transportsektorn/>) som skall redovisas senast den 31 maj 2022. Angående hur länge data skall tillhandahållas så föreslår vi en tidsperiod på fem år, i likhet med villkoret i punkt 5. Vi föreslår därmed en punkt 3. som skrivs: ” om stödmottagaren delar fordons-, laddnings- och tanknings-relaterade realtidsdata om elektrifiering och optimerade logistikflöden i fem år, i enlighet med de riktlinjer som staten givit i uppdrag till VTI att utreda (2021-08-26, I2021/02212),”

6§:

Första meningen bör kompletteras med: ”... ge företräde åt projekt som har förankrats med en länsstyrelse eller en region och där forskningsaktörer är involverade.”

Övergripande kommentar

Behov av att underlätta för Energimyndigheten att nyttja forskningsinstitut för omställning på energi- och klimatområdet

Enligt promemorian bör Energimyndigheten ges i uppdrag att hantera ansökningar om och utbetalningar av stödet. RISE har tidigare till Regeringskansliet framfört behov av att förändra Energimyndighetens regleringsbrev så att myndigheten får större möjligheter att dra nytta av forskningsinstitut för en framgångsrik omställning inom energiområdet.

En dominerande del av RISE arbete sker inom den icke-ekonomiska verksamheten, d.v.s. utanför den ekonomiska marknaden. För att RISE ska kunna bidra med tillämpad forskning i den icke-ekonomiska verksamheten krävs att institutet genom anslagen från forskningsfinansiärerna kan täcka sin andel av kostnaderna för forskningens genomförande, inklusive kostnader för nödvändig forskningsinfrastruktur. Energimyndighetens nuvarande modell för forskningsanslag täcker i dagsläget inte forskningsinstitutens kostnader i projekten, vilket har sin grund i myndighetens tolkning av sitt regleringsbrev.

Vi vill återigen uppmärksamma Regeringskansliet på behoven av att i kommande uppdaterade regleringsbrev underlätta för Energimyndigheten att nyttja forskningsinstitut för omställning på energiområdet genom att förtydliga att myndigheten bör kategorisera forskningsinstitut, inom sin icke-ekonomiska verksamhet, som likställda med universitet och högskolor avseende ersättningsmodell.

Med vänlig hälsning

RISE Research Institutes of Sweden AB
Säkerhet och transport - Elektrifiering och pålitlighet

Christer Karlsson